

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 660/2022
13.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиле Градске библиотеке „Панчево“ из Панчева, чији је пуномоћник Марко Николић, адвокат из ..., против тужене АА из ..., чији је пуномоћник Немања Милошевић, адвокат из ..., уз учешће умешача на страни тужиле Града Панчева, кога заступа Градско правобранилаштво Града Панчева, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 733/19 од 12.12.2019. године, у седници одржаној 13.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 733/19 од 12.12.2019. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Панчеву П 85/17 од 11.09.2018. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужилци на име накнаде штете исплати 20.595.502,82 динара са законском затезном каматом од 30.12.2014. године до коначне исплате, као и трошкове парничног поступка у износу од 447.750,00 динара. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев у делу преко досуђених 20.595.502,82 динара па до тражених 22.503.987,45 динара са законском затезном каматом од 30.12.2014. године до коначне исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев умешача за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом четвртим изреке, одбијен је захтев тужене за ослобађање од плаћања трошкова парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 733/19 од 12.12.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Вишег суда у Панчеву П 85/17 од 11.09.2018. године у ставу првом и четвртим изреке. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђено решење Вишег суда у Панчеву П 85/17 од 11.09.2018. године. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и утврдио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена је била у радном односу код тужиље у периоду од 2003. године до 16.02.2015. године, запослена на радном месту рачуновође обављајући послове шефа рачуноводства. Према опису послова, тужена је била задужена за послове финансијске оперативе и организације буџетског рачуноводства, које је било везано за рачуне тужиље у Управи за трезор на које су стизала средства добијена из буџета Града Панчева. У периоду од 09.10.2003. до 31.12.2014. године тужена је сукцесивно са рачуна тужиље преносила на своје банковне рачуне средства тужиље, наводећи као шифре плаћања 240 (друга примања), 241 (неопорезива примања запослених), 221 (финална потрошња), 246 (обуставе од зарада) и 290 (административне забране), а све уплате наведене под тим шифрама извршене су без основа, јер тужена осим редовне зараде није остваривала друга примања и није имала других потраживања према тужиљи. Уплате по шифри 240 (зарада и друга примања) делом су вршене без основа, јер је тужена уплаћивала на своје рачуне више износе од оних који јој припадају по оствареном раду. Тужена је посао обављала на тај начин што је пореску пријаву за порез на зараде попуњавала једном врстом података које је директор потписала, затим је коректором избељивала податке који се тичу броја запослених и уносила други мањи број, па произлази да је порез на зараде био мањи јер је приказивано да има 9-10 запослених, а било их је 34. Укупан износ које је тужена на наведени начин без покрића у пословној документацији, односно без основа са рачуна тужиље број 840-30664-90 и број 840-30668-80, пребацивала на своје приватне рачуне код више банака износе 22.503.987,45 динара у периоду од 2003. до 2014. године. Министарство финансија је извршило контролу код тужиље и утврђено је да нису уплаћене одређене пореске обавезе, па је против тужиље покренут поступак принудне наплате неплаћених пореских дажбина у износу од нешто више од 27.000.000,00 динара. Због тога је рачун тужиље био блокиран, што је значило немогућност исплате зарада запосленима и рад библиотеке био је онемогућен у целини. Постојала је могућност да и рачун Града Панчева буде блокиран. Градоначелник Града Панчева је решењем од 22.10.2015. године по захтеву одобрио финансијска средства Градској библиотеци „Панчево“ за измирење дуга по решењу Пореске управе, Филијале Панчево и одобрио уплату финансијских средства Градској библиотеци „Панчево“ у износу од 27.500.000,00 динара, а истим решењем је одређено да се одобрена средства имају исплатити из буџета Града Панчева за 2015. годину, уз обавезу да Градска библиотека „Панчево“ достави обрачун камате и другу финансијску документацију и да на текући рачун буџета Града Панчева врати неутрошена средства након коначног обрачуна. Због тога је СО Панчево 21.10.2015. године донела и Одлуку о измени и допунама Одлуке о буџету Града Панчева за 2015. годину, што је био ребаланс буџета града за наредну годину. Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 251/17 од 30.03.2017. године (усвајањем жалбе браниоца окривљене) преиначена је пресуда Вишег суда у Панчеву К 44/16 од 30.01.2017. године и тужена осуђена за кривично дело злоупотреба положаја одговорног лица из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ РС осуђена је на казну затвора од пет година. Одређено је

да се од окривљене одузме имовинска корист прибављена кривичним делом од 20.595.502,82 динара, а оштећена овде тужила упућена на парнични поступак ради остваривања имовинскоправног захтева. Решењем Вишег суда у Панчеву Кв 171/16 од 18.10.2016. године за радње које су туженој стављене на терет, а извршене на штету тужиле у периоду од 2003. до 2015. године због наступања застарелости кривичног гоњења, поступак је обустављен. У том периоду тужена је присвојила новчана средства у износу од 1.908.484,63 динара.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је усвојио тужбени захтев тужиле делимично и то за 20.595.502,82 динара, док је у преосталом делу тужбени захтев одбио као неоснован.

Другостепени суд је прихватио правне разлоге првостепеног суда, налазећи да је тужена тужиле очигледно узроковала штету на незаконит начин и то злоупотребом службеног положаја овлашћеног лица, за шта је осуђена пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 251/17 од 30.03.2017. године на казну затвора од пет година. При томе је констатовано да су назначеним кривичним делом обухваћене радње у периоду од 2006. до 2014. године при чему је извршено кривично дело из члана 234. став 3. у вези става 1. КЗ РС. Одговорност за накнаду штете тужене заснива се на одредби члана 154. став 1. и члана 158. Закона о облигационим односима. Прихваћена је и правна аргументација првостепеног суда да се у овом случају ради о средствима тужиле, јер је Град Панчево пренео из буџета назначена средства на рачун тужиле ради подмирења својих обавеза, па се та средства имају сматрати средствима тужиле. Чињеница да је након што је откривена злоупотреба службеног положаја од стране тужене и причињена штета тужиле Град Панчево пребацио потребан новац за уплату обавеза које је Град Панчево имао, не значи да је тужила на овај начин обештећена. Тужена је у обавези да успостави стање које је било пре него што је штета настала, сходно одредби члана 185. став 1. ЗПП. Другостепени суд је прихватио и друге правне разлоге првостепеног суда везано за оцену застарелости, што није посебно образлагао сходно одредби члана 396. став 1. ЗПП.

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови на утврђено чињенично стање применили материјално право.

Правилан је закључак нижестепених суда да је тужена одговорна за проузроковану штету и да је иста дужна сходно члану 154, члану 185. став 1. ЗПП да их надокнади тужиле. Град Панчево јесте пребацио накнадно средства тужиле ради извршења својих обавеза, које су раније требало да буду извршене, а које нису извршене због незаконитог понашања тужене, па се стога првобитна средства која су пребачена тужиле могу сматрати њеним средствима, јер су од стране Града Панчева из буџета наменски пребачена на рачун тужиле ради намирења њених законских обавеза. Стога се наводи из ревизије тужене да је тужила накнадним пребачајем 27.500.000,00 динара од стране Града Панчева ради измиривања својих обавеза обештећена, не могу прихватити као разлог да тужила нема право на потраживање тих средстава и да тужена није у обавези да надокнади причињену штету. Тужена је осуђена правноснажном кривичном пресудом на казну затвора од пет година управо за радњу којом је проузроковала штету тужиле, те је стога сходно цитираним прописима дужна исту и надокнадити.

Сходно напред изнетом, Врховни суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић